

# WĘDROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

· MIESIĘCZNIK ŚWIĘTOKRZYSKIEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO W KIELCACH ·

Temat miesiąca

**Niech nam co wiosnę kwitnie Bartek!**

Kampania wojewody

**Konkurs na najlepszy biznesplan**

„Razem bezpieczniej”

**Świętokrzyskie liderem**



# W numerze

Lutowy przegląd wydarzeń .....	3
Temat miesiąca .....	4
Konkurs w ramach kampanii .....	6
Wieści z urzędu .....	7
W hołdzie „Żołnierzom Wyklętym” .....	8
Konkurs na wsparcie rodziny i dziecka .....	8
Świętokrzyskie liderem .....	9
Program dla najmłodszych .....	9
Ludzie naszego regionu .....	10
Poznaj świętokrzyskie zakątki .....	10
Warto przeczytać .....	11
Warto posłuchać .....	11
Co? Gdzie? Kiedy? .....	12
Przepisy kulinarne .....	12



## Fotofelieton

„M jak Miłość”.

## Konkurs dla czytelników

Rozwiązanie konkursu z poprzedniego numeru:



**W 1935 roku rozpoczęła działalność Rada Artystyczno-Konserwatorska miasta Kielc**

Do zakresu działania Rady należała ochrona zabytków (jak pomniki czy figury), ochrona wszelkiego rodzaju budowli, opiniowanie i inicjowanie projektów zabudowy

miejskiej, projektów urządzania placów publicznych i skwerów. Członkowie R.A.K. opiniowali także projekty nowo budowanych obiektów przy ważniejszych arteriach komunikacyjnych, zajmowali się projektami tablic pamiątkowych, ustalaniem nazw ulic i placów (do zakresu działania wchodziły tu też kwestie związane z heraldyką samorządową). Opiniowano również projekty miejskiej „małej architektury”: kioski uliczne, tablice ogłoszeniowe czy różne urządzenia komunalne na ulicach Kielc.

O utworzeniu Rady Artystyczno-Konserwatorskiej zdecydowano na posiedzeniu Rady Miejskiej 8 marca 1935 r., a jej przewodniczącym mianowano działacza niepodległościowego i znanego kieleckiego społecznika Władysława Kosterskiego-Spalskiego. W działalności Rady istotną rolę odgrywali delegaci organizacji zawodowych, artystycznych i kulturalnych - m.in. Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Sekcji Fotograficznej PTK, Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Miłośników Sztuki oraz organizacji architektów i techników.

Jak podkreśla dr Jan Główka, Rada Artystyczno-Konserwatorska zajmowała się wieloma różnymi sprawami o zróżnicowanym ciężarze gatunkowym, a ważne miejsce w jej działaniach zajmowały przedsięwzięcia związane z legionową przeszłością miasta, legendą sierpnia 1914 r. i osobą Józefa Piłsudskiego. Wśród ważniejszych działań, w któ-

rych R.A.K. uczestniczyła można wymienić m.in. budowę Pomnika Legionów w Kielcach (na fotografii), przydzielenie placu, gdzie miało powstać Muzeum Świętokrzyskie, kwestię ustalenia herbu miejskiego, próby regulacji dawnego placu pocerkiewnego (obecnie skwer, gdzie stoi pomnik Armii Krajowej) czy też upamiętnienie miejsc pobytu Legionów w Kielcach w sierpniu i wrześniu 1914 r.

**Nagrodę w naszym konkursie otrzymuje Leszek Juros. Gratulujemy! (prosimy o kontakt z redakcją).**

**Nasze kolejne pytanie:**

**Jaką potoczną nazwę nosi zabytkowa furta zachowana w systemie dawnych sandomierskich murów obronnych?**

Na odpowiedzi czekamy do 30 marca 2012 r. pod numerem telefonu 41 342 12 44 lub pod adresem poczty elektronicznej [agata.wojda@kielce.uw.gov.pl](mailto:agata.wojda@kielce.uw.gov.pl) (prosimy o podanie imienia i nazwiska oraz telefonu kontaktowego).

Wśród czytelników, którzy udzielą prawidłowych odpowiedzi, rozlosujemy nagrody.

Wydawca:

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach  
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce  
[www.kielce.uw.gov.pl](http://www.kielce.uw.gov.pl)  
tel. 041 344 29 56, fax 041 344 48 32  
e-mail: [wojewoda@kielce.uw.gov.pl](mailto:wojewoda@kielce.uw.gov.pl)

Miesięcznik redaguje Biuro Prasowe Wojewody  
tel. 041 342 12 44

(Agata Wojda – rzecznik prasowy wojewody)  
e-mail: [agata.wojda@kielce.uw.gov.pl](mailto:agata.wojda@kielce.uw.gov.pl)

Skład i łamanie: Color Press Wydawnictwo

# Lutowy przegląd wydarzeń



...  
Finał regionalny X edycji Programu Gospodarczo-Konsumenckiego „Solidna Firma 2011” odbył się w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim. Certyfikaty najlepszym przedsiębiorcom z regionu wręczyła wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba.

W tym roku laureatami programu w naszym województwie zostało siedem firm: Zakłady Mechaniczne „Bifamet” w Jędrzejowie, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach, P.P.U.H. „Perfopol” Zakład Pracy Chronionej w Starachowicach, Odlewnia Żeliwa „Fansuld” w Końskich, Firma Handlowo-Usługowa „Wojbud” Wojciech Knapik w Jędrzejowie, Europejskie Centrum Pomocy Poszkodowanym w Jędrzejowie oraz „Enrem”-Połaniec w Tursku Małym. Program Gospodarczo-Konsumencki „Solidna Firma” powstał 10 lat temu w celu weryfikacji i certyfikacji oraz promocji tych przedsiębiorców, którzy o rodzimej gospodarce myślą szerzej niż przez pryzmat własnego zysku. Przedsięwzięcie to na dobre wpisało się w polskie realia, jako „lobby czystego biznesu”, łącząc w sobie promocję pozytywnego wizerunku firm działających zgodnie z zasadami etyki oraz tworząc środowisko dla odpowiedzialnego partnerstwa i współpracy.



...  
W uroczystościach z okazji 70. rocznicy przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową wzięła udział wojewoda. Obchody rozpoczęła msza święta w kieleckiej Bazylice Katedralnej. Po nabożeństwie uczestnicy

przemaszerowali przed pomnik Armii Krajowej na Skwerze Żeromskiego, gdzie wygłoszono okolicznościowe przemówienia, odczytano apel poległych i złożono wieńce. Hołd żołnierzom Armii Krajowej oddali parlamentarzyści Ziemi Kieleckiej, reprezentanci władz miasta i województwa, kombatanaci, młodzież szkolna oraz mieszkańcy Kielc. Rozkazem gen. Władysława Sikorskiego, Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych, 14 lutego 1942 roku Związek Walki Zbrojnej został przemianowany na Armię Krajową - najlepiej zorganizowaną w tamtym okresie armię podziemną w Europie.



...  
Wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba i wicewojewoda Beata Oczkowicz wzięły udział w uroczystości nominacji Jarosława Szymczyka na stanowisko Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach. - Garnizon świętokrzyski

należy od lat do najlepszych w Polsce. Jestem przekonana, że siła i wielkość tego garnizonu oraz pana energia spowo-

dują, że będzie tylko lepiej - mówiła do nowego komendanta wojewoda. Inspektor Jarosław Szymczyk ma 42 lata. Pracę w policji zaczął w 1990 roku. W 2007 roku został mianowany na szefa podkarpackiej policji. Przed objęciem służby w Kielcach pełnił funkcję I Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach.



...  
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie wręczyła 35 parom z terenu gminy Bieliny wicewojewoda Beata Oczkowicz. - Dziękuję, że dają Państwo młodym pokoleniom przykład pięknego i dobrego życia. Taka postawa dowodzi wewnętrznej siły, dojrzałości i niezwyklej wrażliwości na drugiego człowieka. Życzę, aby każdy dzień przynosił Państwu jak najwięcej powodów do radości - mówiła wicewojewoda. Uroczystość odbyła się w Urzędzie Gminy w Górnem.



...  
Wojewoda przewodniczyła posiedzeniu Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego. Spotkanie poświęcone było optymalizacji sieci powiatowych stacji sanitarno - epidemiologicznych oraz optymalizacji pracy Rejonów i Posturunków Energetycznych

w PGE Dystrybucja S.A. Do udziału w obradach zaproszono przedstawicieli Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Świętokrzyskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego oraz reprezentantów Oddziałów PGE Dystrybucja S.A. ze Skarżyska - Kamiennej i Rzeszowa.



...  
Wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba i wicewojewoda Beata Oczkowicz spotkały się ze świętokrzyskimi parlamentarzystami oraz przedstawicielami zarządu województwa. Było to pierwsze z cyklicznych spotkań zaini-

cjowanych przez wojewodę, których celem jest stworzenie platformy wymiany poglądów i informacji oraz integrowanie parlamentarzystów wokół priorytetów rozwojowych województwa świętokrzyskiego. W urzędzie wojewódzkim dyskutowano o zmianach w ustawie Prawo zamówień publicznych. - Chcę zasignalizować jeden z tematów, który już nie pierwszy raz zgłaszany jest nie tylko przez przedsiębiorców, a obecny jest także na rozmaitych forach czy w różnych dyskusjach. Wciąż zgłaszana jako pewna uciążliwość i przeszkoda - mówiła Bożentyna Pałka-Koruba. Wojewoda przedstawiła także główne założenia trwającej już kampanii „Świętokrzyskie Horyzonty Biznesu”, mającej na celu wsparcie i zintegrowanie świętokrzyskiego środowiska biznesu. Kolejne spotkanie wojewody z parlamentarzystami planowane jest w maju.

# Niech nam co wiosnę kwitnie Bartek!

Dawno, dawno temu na północnym stoku Wyniesienia Bartkowa, na współczesnych gruntach Nadleśnictwa Zagnańsk i przy leśniczówce Bartków wyrósł dąb. Dąb Bartek. Przez wieki był czczony i ceniony. Do tej pory jest najbardziej znanym drzewem w Polsce i, jak podają znawcy, najliczniej odwiedzanym przez turystów obiektem w regionie. Bartek to symbol siły i długowieczności, wielokrotnie dawał nadzieję miejscowej ludności, jednocześnie służył pomocą nawet samym królom, którzy przerwę w podróży planowali właśnie w jego cieniu. W tym bieda, że Bartek jest coraz starszy i dziś sam potrzebuje wsparcia.

*Quercus robur* – dąb szypułkowy

Pod względem botanicznym Bartek należy do rodziny bukowatych, do rodzaju dąb. Jak podaje Stanisław Janicki w publikacji pt. „spacerkiem po gminie Zagnańsk i okolicy” jest to dąb szypułkowy w wieku około 700 lat (choć w tradycji przyjęto, że ma on już ponad 1000). Grubość na wysokości 1,30 metra od ziemi, czyli tzw. pierśnica drzewa ma 3,14 m, obwód pierśnicowy – 9,85 m, obwód przy ziemi 13,40 m, a wysokość 30 metrów. Grubizna całego drzewa wynosi 65 metrów sześć., rozpiętość korny się 40 metrów. Corocznie przyrasta jeszcze na grubość 1-2 mm, a pędy Bartka wydłużają się o kilka centymetrów.

Dąb czczony i ceniony – legenda Bartka

Na temat Bartka powstało kilka publikacji. Na szczególną uwagę zasługuje kolejna pozycja S. Janickiego pt. „Dąb Bartek”. Autor pisze w niej, że dęby czczone były przez wszystkie ludy pierwotne zamieszkujące tereny, gdzie one rosły. Kult ten wynikał nie tylko z potężnych



rozmiarów sił żywotnych i twardości drewna, ale z faktu przyciągania piorunów, które traktowano jako wysłanników niebios. Dęby dawały także korzyści materialne. Ich drewno jest niezwykle twarde i wytrzymałe, ogień z takiego drewna jest bardzo kaloryczny i daje dużo ciepła, liście, pędy i kora dębu zwierają garbniki używane do garbowania skór, a wywary z liści i młodych pędów z powodzeniem od wieków są stosowane w lecznictwie jako lek o właściwościach ściągających, przeciwzapalnych i przeciwkrwotocznych. Dęby jako drzewa potężne i często dziuplaste wykorzystywane były na naturalne barcie dla pszczół, a z galasów dębowych wytwarzano doskonały atrament.

Wiele takich właściwości przypisuje się Bartkowi. Otóż, według podań, ma on moc leczenia bólu zębów. W tym celu trzeba obejść drzewo wiele razy dookoła i „z wiarą w wyleczenie ciągle mówić wierszyk: powiedzże mi powiedz, wszechmocny mój dębie jakim to sposobem



leczyć zęby w gębie”. Żołędzie Bartka są z kolei lekiem na wszelkie dolegliwości. „Aby jednak miały moc leczniczą, trzeba je zebrać podczas nowi księżycy, bez pomocy sztucznego światła. Zmieszać je drobniutko, wymieszać z miodem od pszczoł Bartkowych i zażywać codziennie rano przed zniszczeniem”. Bartek nigdy nie był samolubny i chętnie pomagał innym. Ponoć każdorazowo kiedy okolicę nawiedzała plaga żarłocznych chrabąszczy, dąb wzywał nawet z odległych miejsc na pomoc szpaki, które szybko likwidowały plagę, ratując drzewa i plony przez zniszczeniem. Na dodatek ludzie powiadają, że rozległy cień korony Bartka ścigał przez całe wieki w tę okolicę najznakomitszych mężów. Jako pierwszy pod Bartkiem odpoczywał Bolesław Chrobry zapuszczając się na polowania w tych stronach. Podobnie uczynił Bolesław Krzywousty, kiedy to polując w puszczy wybrał miejsce pod Bartkiem na biwak. Z kolei Kazimierz Wielki pod Bartkiem ustawiał swój tron i wysłuchiwał oraz rozsądzał skargi swego ludu. Pod Bartkiem miał rozbity namiot sam Władysław Jagiełło, kiedy to wraz ze swoim rycerstwem gromadził zapasy dziczyzny przed bitwą pod Grunwaldem. S. Janicki pisze, że król w nocy modlił się do Bartka o szczęśliwe pokonanie odwiecznych wrogów. Jak widać poskutkowało. Jan III Sobieski wracając z Wiednia ukrył w jednej z dziupli drzewa butelkę wina węgierskiego, srebrną rusznicę i trzos złotych monet. Zostały one jednak uwięzione na zawsze w pniu, bo z czasem dziupla zarosła i przesunęła się głęboko w dół Bartka. Dębem zachwycał się Stanisław August Poniatowski i wojska Tadeusza Kościuszki. W korzeniach drzewa natomiast są ponoć schowane szczerozłote skarby z czasów powstania styczniowego, jednak jak głosi podanie Bartek odda je narodowi dopiero wtedy, gdy Polska znajdzie się w krytycznej potrzebie.

Nosił wilk razy kilka..., czyli na pomoc Bartkowi

Dąb Bartek jest pomnikiem przyrody od 1952 roku. Od wieków natomiast boryka się z wieloma przeciwnościami losu. A to 26 grudnia 1905 roku, kiedy to grupa bojówkarzy z PPS podpaliła sąsiednią stodołę i pożar uszkodził jedną czwartą drzewa powodując martwicę głównego pnia o szerokości 80 cm, niszcząc konar wschodni i wiele mniejszych gałęzi. A to w 1927 roku jeden dolny konar załamał się pod własnym ciężarem, później w główny konar uderzył piorun i wyłamał go przy samej nasadzie. W 1953 roku wiatr złamał południowo wschodni dolny konar, a w roku 1984 w czasie wichury odpadł od pnia jeden z głównych konarów od strony północno-zachodniej. W publikacji „Spacerkiem po gminie Zagnańsk i okolicy” można znaleźć informacje, że w 1991 roku, 3



czerwca, kiedy papież Jan Paweł II odprawiał mszę na lotnisku w Masłowie, nad Górami Świętokrzyskimi rozszalała się burza. Jeden z piorunów uderzył w kikot po górnym konarze Bartka zapalając drzewo. Ogień został ugaszony, ale piorun spływając w dół, na pniu głównym rozdzielił się i wyorał szerokie bruzdy od strony wschodniej i zachodniej pnia. Ponadto Bartek cały czas cierpi na inne „dolegliwości” takie jak bliskość ruchliwej drogi, żery szkodliwych owadów, pasożytowanie grzybów czy wreszcie niedostatek wilgoci w glebie i powietrzu.

Przyrodnicy od dawna starają się pomóc temu znakomitemu drzewu. Największe i najbardziej kompleksowe prace konserwatorskie wykonano w 1978 roku. Z wnętrza pnia usunięto przestarzałą plombę cementową i po oczyszczeniu z próchna zakonserwowano drzewo preparatem grzybo- i owadobójczym. Wymieniono także korę maskującą martwicę, a pod rzutem korony zainstalowano 17 studzienek nawadniających. Zbudowano ogrodzenie i wytyczono ścieżkę zwiedzania, po drugiej

stronie ulicy wybudowano dodatkowo obszerny parking. W listopadzie 1997 roku założono dziewięć metalowych podpór pod obciążone konary, a rok później zamontowano na drzewie instalację odgromową. W 2003 roku wymieniono ogrodzenie i zakończono prowadzoną przez kilka lat wycinkę zbędnych drzew w sąsiedztwie dębu.

Staruszek Bartek wymaga ciągłej pielęgnacji i intensywnych działań renowacyjnych i ochronnych. Potrzebne są znaczące nakłady finansowe i współdziałanie wielu środowisk aby pomóc drzewu i uratować je przez obumarciem oraz zawaleniem. Pomóc może każdy, nie tylko specjaliści. Do tego celu powstała specjalna Fundacja Ratujmy Bartka, pomaga także Fundacja Odzyskaj Środowisko. Wszystkich zainteresowanych prosimy o odwiedzenie strony [www.ratujmybartka.pl](http://www.ratujmybartka.pl). Spieszmy się, póki jeszcze czas.



# Konkurs w ramach kampanii

Konkurs na najlepszy biznesplan, organizowany przez Kielecki Park Technologiczny w ramach kampanii wojewody oraz Świętokrzyskiego Związku Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” „Świętokrzyskie Horyzonty Przedsiębiorczości”, został ogłoszony podczas konferencji w urzędzie wojewódzkim.



Głównym celem konkursu jest wyłonienie i nagrodzenie autorów najlepszych biznesplanów, na podstawie których laureaci będą mieli możliwość uruchomienia swojej działalności gospodarczej. Uczestnikami konkursu mogą być studenci, absolwenci uczelni wyższych (do jednego roku od ukończenia studiów) oraz pracownicy naukowcy. Organizatorem konkursu jest Kielecki Park Technologiczny. - *Studenci, ludzie młodzi potrzebują naszej pomocy i z myślą o nich Kielecki Park Technologiczny przygotował konkurs na najlepszy biznesplan. Chcemy wyłonić laureatów, którzy otrzymają od nas wsparcie w postaci bardzo preferencyjnych warunków najmu powierzchni w inkubatorze technologicznym. Chcemy również objąć laureatów parasolem ochronnym, opieką merytoryczną i doradcą - powiedział Szymon Mazurkiewicz, dyrektor KPT. - Wierzę, że te komfortowe warunki, jakie tworzymy w Kielcach, reformy i działania podejmowane przez uczelnie powodują, że w nieodległej przyszłości będziemy notowali lepsze wskaźniki samodzielności absolwentów - dodał.*

Współorganizatorami przedsięwzięcia są natomiast wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba oraz Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”. - *We wspólnym projekcie zwracamy się do rektorów publicznych szkół wyższych województwa świętokrzyskiego, ponieważ tam właśnie mogą być potencjalni, kreatywni odbiorcy naszego przekazu, czyli głównych założeń kampanii Świętokrzyskie Horyzonty Przedsiębiorczości. To ludzie otwarci, młodzi, którym potrzebna jest wiara w to, że potrafią - podkreśliła wojewoda.*

Aby przystąpić do konkursu, należy przesłać fiszkę dostępną na stronie [www.technopark.kielce.pl](http://www.technopark.kielce.pl)

w terminie do 6 kwietnia 2012 r., zgodnie z zamieszczoną na stronie instrukcją. Prace należy przesłać, za pomocą poczty elektronicznej na adres: [malgorzata.chmielewska@um.kielce.pl](mailto:malgorzata.chmielewska@um.kielce.pl). (skan podpisanych własnoręcznych dokumentów) lub pocztą (może być osobiście) na adres: Kielecki Park Technologiczny, ul. Olszewskiego 6, 25-663 Kielce. Fiszka zgłoszeniowa powinna zawierać opis pomysłu na biznes, jeden uczestnik może nadesłać jeden pomysł.

Konkurs będzie podzielony na kilka etapów. W I etapie komisja konkursu wyselekcjonuje, spośród wszystkich nadesłanych zgłoszeń, grupę 40 autorów najlepszych „Pomysłów na biznes”. Wyłoniona grupa zostanie objęta w ramach II etapu konkursu wsparciem szkoleniowo-doradczym, po którym uczestnicy sformułują swoje pomysły w biznesplany. W ramach III etapu komisja dokona szczegółowej oceny biznesplanów, na podstawie merytoryczno-technicznych kryteriów wyboru projektów, opisanych w „karcie oceny biznesplanów”. Końcowa ocena punktowa projektu stanowi średnią arytmetyczną ocen dokonanych przez dwóch członków komisji konkursu na podstawie karty oceny oraz prezentacji biznesplanu przez uczestnika. Po prezentacjach wyróżnionych pomysłów na biznes, komisja podczas „Łoży Młodego Biznesu” ogłosi zwycięzców konkursu.

Nagrodą dla laureatów trzech najlepszych prac konkursowych będzie możliwość preferencyjnego ulokowania swojej działalności w Kieleckim Parku Technologicznym. Nagrodą dodatkową dla laureata najlepszej pracy będzie nagroda pieniężna w kwocie minimum 5 tysięcy zł przeznaczona na dofinansowanie planowanej działalności. Fundatorem nagrody dodatkowej jest Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”. Regulamin konkursu dostępny jest na stronie internetowej Kieleckiego Inkubatora Technologicznego.

Główne cele zainaugurowanej w lutym kampanii „Świętokrzyskie Horyzonty Przedsiębiorczości” to wsparcie i zintegrowanie świętokrzyskiego środowiska biznesu. wypracowanie platformy współpracy między parlamentarzystami, administracją rządową i przedsiębiorcami w zakresie proponowania pro-biznesowych rozwiązań legislacyjnych, promocja idei przedsiębiorczości wśród młodych mieszkańców województwa świętokrzyskiego, promocja idei społecznej odpowiedzialności biznesu oraz wspieranie osób dyskryminowanych na rynku pracy.

# Wieści z urzędu

Promesy dla samorządów



**Promesy dotacyjne na łączną kwotę 30 mln zł wręczyli samorządowcom z województwa świętokrzyskiego podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Stanisław Rakoczy, wojewoda Bożentyna Pałka-Koruba**

**oraz wicewojewoda Beata Oczkiewicz.**

- *Dziękuję Państwu za wzorowo przygotowaną dokumentację i nieskazitelną rozliczenie z ubiegłorocznych pieniędzy. Wierzę, że tegoroczne promesy pozwolą zrealizować samorządom nowe zadania w zakresie usuwania skutków powodzi – mówił wiceminister Rakoczy. Zwrócił również uwagę, że w kryteriach podziału brane były pod uwagę także wcześniej otrzymane dotacje. - Będziemy robili wszystko, aby zgromadzić na te cele jak najwięcej środków. Jestem pewny, że wykorzystane będą znakomicie - podkreślił.*

Pieniądze trafiły do 9 powiatów oraz 47 gmin, zostaną one przeznaczone na usuwanie skutków powodzi, a zwłaszcza na odbudowę zniszczonej infrastruktury drogowo-mostowej. Przyznane przez ministerstwo promesy są kontynuacją likwidacji szkód wyrządzonych przez powódzie w latach 2008-2010. Dodatkowo 3 powiaty i 22 gminy województwa świętokrzyskiego otrzymały ponad 5,5 mln zł na usuwanie skutków powodzi z maja i czerwca 2010. Pieniądze te zostały przyznane w ramach środków Funduszu Solidarności Unii Europejskiej do realizacji w 2012 roku.

Seminarium o polityce zatrudnienia



**Wojewoda wzięła udział w seminarium ponadregionalnym „Polityka zatrudnienia w strategiach rozwoju regionalnego”, które odbyło się w Sandomierzu w ramach projektu „Akademia rozwoju i współpracy Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego”.**

Głównym tematem spotkania była rola instytucji dialogu społecznego w procesie konsultowania i monitorowania polityk regionalnych w obszarze rynku pracy. Seminarium składało się z dwóch zasadniczych paneli dyskusyjnych: „Oczekiwania partnerów społecznych wobec zapisów strategii regionalnych w zakresie polityki rynku pracy” oraz „Planowanie strategiczne i prognozowanie w obszarze rynku pracy - czy to jest w ogóle możliwe? „.

W obradach uczestniczyli m.in. wojewoda mazowiecki, wojewoda kujawsko-pomorski, prezes Związku Pracodawców Warszawy i Mazowsza oraz przedstawiciele biur planowania strategicznego z województw: świętokrzyskiego, mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego.

Abolicja trwa

**Przypominamy, że nielegalnie przebywający w Polsce cudzoziemcy mogą składać do wojewody wnioski o zalegalizowanie swego pobytu. Do tej pory z prawa do abolicji skorzystało w naszym regionie ponad dwadzieścia**

**osób. Wnioski składać można jeszcze przez niecałe cztery miesiące, do 2 lipca.**

Z abolicji mogą skorzystać m.in. cudzoziemcy, którzy przebywają w Polsce nieprzerwanie co najmniej od 20 grudnia 2007 r. i których pobyt jest nielegalny od 1 stycznia 2012 roku (czyli momentu wejścia w życie ustawy) oraz cudzoziemcy przebywający w Polsce nieprzerwanie co najmniej od 1 stycznia 2010 r., którym przed tym dniem została wydana ostateczna decyzja o odmowie nadania statusu uchodźcy.

Szczegóły dotyczące abolicji dla cudzoziemców dostępne są w specjalnej zakładce na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego [www.kielce.uw.gov.pl](http://www.kielce.uw.gov.pl).

Nominowani do „Laura”

**Obradowała Kapituła Nagrody Wojewody „Laur Świętokrzyski 2011”. Podczas spotkania wyłoniono nominowanych w poszczególnych kategoriach.**

W kategorii „Człowiek roku” są to: Regina Renz, Bertus Servaas, Łukasz Długosz, Zbigniew Mielczarek i Stanisław Ruppiewski. W kategorii „Przedsiębiorstwo w regionie” o miano najlepszego powalczą - zatrudniające powyżej 250 osób: Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych „Fart”, Echo Investment, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Defro”, Zakład Masarski Henryki Zychowicz oraz Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Końskich; - zatrudniające do 250 osób: Targi Kielce, Kopalnia Wapienia „Morawica”, Bio-Med. sp. o.o. i Delfin sp. z o.o.

W kategorii „Gmina roku” nominowano: - gminy wiejskie: Strawczyn, Kije i Łączna; - gminy wiejsko-miejskie: Skarżysko-Kamienna, Końskie i Chęciny. Z kolei w kategorii „Gospodarstwo rolnicze w regionie” zmierzą się: Gospodarstwo Rolnicze Andrzej Borkowski z Pawłowa, Gospodarstwo Rolne Michał Nawarro z Jędrzejowa, Gospodarstwo Rolne Joanna i Adam Szymański z Łukawy, Gospodarstwo Rolne Michał Matuszczyka z Modliszewic oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Nowe Życie” z Przewodów. Nagroda „Laur Świętokrzyski” ma na celu wyróżnienie przedsiębiorstw, gmin oraz osób, które wnoszą znaczący wkład w rozwój i promocję regionu, a także przyczyniają się do budowania pozytywnego wizerunku Ziemi Świętokrzyskiej w Polsce i Europie. Uroczysta gala finałowa odbędzie się 12 kwietnia.

Żłobki w internecie

**Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej informuje o zakończeniu pierwszego etapu prac nad stroną internetową zawierającą informacje na temat form opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech.**

Strona umieszczona została pod adresem [www.zlobki.mpips.gov.pl](http://www.zlobki.mpips.gov.pl) i skierowana jest do rodziców małych dzieci, którzy chcieliby skorzystać z usług żłobków i klubów dziecięcych, do gmin które prowadzą żłobki lub kluby dziecięce lub też chciałyby je utworzyć, a także do podmiotów, które chciałyby rozpocząć działalność gospodarczą w tych formach (przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe).

Na stronie znajdują się również informacje dla osób, które chciałyby zawodowo zajmować się opieką nad małymi dziećmi (zostać nianią, opiekunem dziennym lub opiekunem w żłobku).



## W hołdzie „Żołnierzom Wyklętym”



W uroczystych obchodach Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych wzięła udział wicewojewoda Beata Oczkowicz.

Oficjalne uroczystości i modli-

twa za „żołnierzy wyklętych” odbyły się przed Pomnikiem Armii Krajowej. - *Prawda historyczna jest jedną z najcenniejszych wartości, jakie posiadamy. To dobrze, że możemy wreszcie wiele dowiedzieć się o kilkudziesięciu minionych latach. Poznać nowe oblicze historii tak długo z premedytacją fałszowanej. I co najważniejsze - poznać nazwiska i prawdziwe losy ludzi, którzy nie poddawali się zbrodniczemu reżimowi i zapłacili za to często najwyższą cenę* - mówiła wicewojewoda.

Przed rozpoczęciem głównych uroczystości na Skwerze Żeromskiego, w Wojewódzkim Domu Kultury otwarto wystawę „Proces krakowski. Działacze WiN i PSL przed sądem komunistycznym”. Tematem ekspozycji był głośny proces pokazowy wymierzony w działaczy podziemia niepodległościowego, trwający w Krakowie od 11 sierpnia do 10 września 1947 r. Na zakończenie, w małej sali Kieleckiego Centrum Kultury, wyświetlono trzy filmy: „Żołnierze wyklęci”, „Losy niepokornych” oraz „Zagończyk”.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych to



święto przypominające o powojennym polskim podziemiu antykomunistycznym, jest wyrazem hołdu dla żołnierzy tzw. drugiej konspiracji, którzy po 1945 r. przeciwstawiali się sowietyzacji Polski. Zostało ustanowione w ubiegłym roku i obchodzone jest w rocznicę stracenia przez bezpiekę (1 marca 1951 r.) kierownictwa IV Komendy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

## Konkurs na wsparcie rodziny i dziecka

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ogłasza II edycję konkursu ofert podmiotów uprawnionych na dofinansowanie zadań w Programie „Świetlica – Dzieci – Praca” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie w latach 2011 -2015.

O dotacje w konkursie mogą ubiegać się gminy oraz podmioty uprawnione, wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które prowadzą placówkę wsparcia dziennego (świetlice, ognisko wychowawcze, klub młodzieżowy) na podstawie przepisów ustawy z 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ( Dz. U. z 2011r., Nr 149, poz. 887), w tym: uzyskały zgodę na prowadzenie placówki wsparcia dziennego lub prowadzą taką placówkę na zlecenie oraz podejmują działania programowe w zakresie podtrzymywania, rozszerzania działalności w tej placówce na rzecz dzieci i młodzieży wraz z organizowaniem zajęć o charakterze socjoterapeutycznym oraz wsparcia dla osób bezrobotnych w ramach współpracy z powiatowym urzędem pracy przyjętej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Na ten cel w roku bieżącym zabezpieczone zostały środki finansowe w wysokości 800.000 złotych, z czego przyznanych zostanie maksymalnie 20 dotacji po 40 tys. zł. Dotacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej przyznana w konkursie nie może przekroczyć 80% kwoty całkowitej przeznaczonej na zrealizowanie oferty konkursowej w programie.

Oferty konkursowe wg ustalonego wzoru należy składać do 30 marca w siedzibach Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej Urzędów Marszałkowskich, poszczególnych województw lub w Urzędach Marszałkowskich. Termin przekazania ofert do oceny Komisji Konkursowej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej - do 16 kwietnia 2012 r., - liczy się data nadania przesyłki tj. możliwa do odczytania ze stempla pocztowego. Oferty przekazane po tym terminie (zarówno bez podanej daty nadania przesyłki jak też z datą późniejszą) nie będą rozpatrzone.

Każda oferta wybrana i dofinansowana w konkursie może być realizowana tylko do 31 grudnia 2012 r., na podstawie zawartej umowy. W ramach przyznanej przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej dotacji (dofinansowania) rozliczane będą wydatki kwalifikowane, (zgodnie z kosztorysem) związane z realizacją oferty, ponoszone od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2012 r. Nie obowiązuje refundacja wydatków przed zawarciem umowy. Szczegóły, wraz z pełnym regulaminem konkursu, dostępne są na stronie internetowej ministerstwa.





# Świętokrzyskie liderem

Podzielono rezerwę celową budżetu państwa na realizację rządowego programu ograniczenia przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej”. W tym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, znaczącym beneficjentem podziału jest województwo świętokrzyskie, które otrzyma na zgłoszone przez samorządy cztery projekty 400 tysięcy zło-

tych - po 100 tys. zł na każdy z nich.

- Biorąc pod uwagę wysokie wymagania merytoryczne - rozdział środków odbywa się w dwóch etapach - i ograniczoność środków finansowych (2,6 mln w skali całego kraju), możemy mówić o sukcesie świętokrzyskich samorządów, które stają się bezpośrednimi beneficjentami programu - mówi Maciej Pańpuch, pełnomocnik wojewody ds. ograniczania przestępczości i społecznych zachowań.

Na liście ministerstwa spraw wewnętrznych znalazły się dwa projekty związane z bezpieczeństwem w komunikacji publicznej: projekt Skarżyska-Kamiennej „Podróżuj bezpiecznie komunikacją miejską” mający na celu poprawę bezpieczeństwa podróżujących oraz osób pracujących w środkach komunikacji miejskiej oraz Starachowic „Pasażer zawsze bezpieczny”, którego podstawowym założeniem jest poprawa bezpieczeństwa, zmniejszenie liczby negatywnych zachowań oraz zapewnienie bezpiecznej i spokojnej podróży.

Skarżysko-Kamienna jest także autorem projektu dotyczącego zapobiegania przemocy w rodzinie „Masz siłę. Masz wiarę”. Polegać on będzie na zorganizowaniu warsztatów, szkoleń, konkursów, dyżurów, konsultacji, itp., które pomogą w rozwiązywaniu konfliktów oraz radzeniu sobie z emocjami zarówno osobom dorosłym, jak i dzieciom.

Czwarty projekt zgłosiły Kielce, a związany jest on z bezpieczeństwem w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania. Założeniem projektu „Wandalu, zastanów się zanim coś zmalujesz” jest budowa Mobilnego Centrum Monitoringu wyposażonego w dwa niezależne zestawy kamer umożliwiające monitorowanie wybranych obszarów miasta. Włączenie MCM do już istniejącego miejskiego systemu pozwoli jeszcze efektywniej wykorzystać nowoczesne narzędzie prewencji kryminalnej, jakim jest monitoring wizyjny.

Szczegóły dotyczące projektów dostępne na stronie ministerstwa spraw wewnętrznych [www.msw.gov.pl](http://www.msw.gov.pl) (w dziale „Bezpieczeństwo”).

Ideą programu „Razem bezpieczniej” jest budowanie lokalnych koalicji i strategii bezpieczeństwa publicznego w oparciu o szeroką partycypację obywatelską. Środki finansowe, które można uzyskać, efektywnie wspierają realizację ciekawych inicjatyw lokalnych i istotnie przyczyniają się do ograniczania poziomu przestępczości pospolitej, która jest najbardziej uciążliwa dla mieszkańców. W programie uczestniczą wszystkie samorządy powiatowe województwa naszego województwa, co jest ewenementem w skali kraju.

## Program dla najmłodszych

Minister Pracy i Polityki Społecznej ogłosił otwarty konkurs ofert na finansowe wspieranie gminnych projektów rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech „Maluch 2012”.

W ramach resortowego programu będą dofinansowywane, w formie dotacji celowej z budżetu państwa, działania na rzecz rozwoju infrastruktury opieki nad dzieckiem w wieku do lat trzech, tj. żłobki, kluby dziecięce i dzienni opiekunowie. Na ten cel w 2012 r. przeznaczono kwotę 40.000.000 zł.

O dotacje mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego. Podmioty niepubliczne i publiczne mogą brać udział w programie jako podmioty współpracujące z gminami na rzecz rozwoju infrastruktury opieki nad dzieckiem w wieku do lat trzech. Dofinansowanie dotyczy zadań realizowanych w 2012 r.

Miejsca tworzone z udziałem programu mogą powstawać zarówno w nowych, jak i w już istniejących instytucjach opieki nad małymi dziećmi. Przedmiotem dofinansowania może być wyposażenie oraz prace wykończeniowe w budynkach czy lokalach, w których powstaną nowe miejsca dla małych dzieci, adaptacja istniejących budynków z przeznaczeniem na organizację i funkcjonowanie nowych miejsc opieki nad małymi dziećmi, budowa lub zakup nowych budynków (lokali) z przeznaczeniem na organizację i funkcjonowanie nowych miejsc opieki oraz szkolenie dziennych opiekunów.

Każda oferta dotyczyć może tylko jednej instytucji



(żłobka, klubu dziecięcego, opiekuna dziennego), z wyjątkiem ofert dotyczących wyłącznie szkoleń dziennych opiekunów. Dofinansowanie zadania nie dotyczy zespołów (żłobków lub klubów dziecięcych) - w przypadku instytucji zespolonych na każdy żłobek lub klub dziecięcy należy wystoso-

wać odrębną ofertę. Oferta ujmuje całość zadania związanego z utworzeniem nowych miejsc i może obejmować jeden, dwa lub trzy przedmioty dofinansowania w tworzonej instytucji: w przypadku żłobka lub klubu dziecięcego - wyposażenie lokalu (budynku), adaptację, budowę (zakup) lokalu (budynku); w przypadku dziennego opiekuna - szkolenie oraz (w przypadku lokalu gminnego) wyposażenie lokalu lub jego adaptację. Gmina może złożyć dowolną liczbę ofert.

Środki finansowe na program pochodzą z budżetu państwa i są ujęte w ustawie budżetowej na rok 2012. Są one przekazywane są w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gminy. Dysponentami środków budżetowych na program są, na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej, poszczególni wojewodowie, którzy przekazują dotacje gminom na podstawie porozumień.

Szczegółowe informacje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego [www.kielce.uw.gov.pl](http://www.kielce.uw.gov.pl), w zakładce dot. programu „Maluch”.

## Ludzie naszego regionu

## Stanisław Grzmot-Skotnicki



Ułan słynnego zwiadu „Beliny”, późniejszy generał Wojska Polskiego, doskonały kawalerzysta urodził się w Skotnikach na ziemi sandomierskiej 13 stycznia 1894 roku. Był absolwentem radomskiej szkoły handlowej oraz Akademii Handlowej w St. Gallen w Szwajcarii, gdzie w 1912 r. zetknął się z polskim niepodległościowym ruchem strzeleckim.

W 1914 r., na wieść o wybuchu wojny, Stanisław Skotnicki powrócił do kraju i zameldował się w krakowskich Oleandrach, gdzie tworzony był regularny oddział polskiego wojska. Przybrał pseudonim „Grzmot”, który z czasem stał się częścią jego nazwiska. Był w składzie „siódemki” W. Beliny-Prażmowskiego - ułańskiego patrolu wyprzedzającego Pierwszą Kompanię Kadrową w marszu na Kielce. Walcząc w Legionach dowodził plutonem, był adiutantem 1 pułku ułanów, a następnie dowódcą szwadronu. W 1915 r. Skotnicki został awansowany do stopnia porucznika kawalerii. Po „kryzysie przysięgowym” został internowany w Szczypiornie (ukrył swą rangę oficerską), a następnie więziony w Havelbergu, Rastadt i Werl.

Zwolniony w październiku 1918 roku, „Grzmot” powrócił do kraju i włączył się w organizowanie 1 pułku szwoleżerów. Miesiąc później został awansowany do stopnia rotmistrza i niebawem mianowany zastępcą dowódcy 1 pułku szwoleżerów. W jego szeregach wziął udział w pierwszych bojach. Miał opinię odważnego i zdolnego oficera, został więc skierowany do Szkoły Jazdy w Starej Wsi, a później do francuskiej Szkoły Kawalerii w Saumur. Powrócił do kraju w 1920 roku, w okresie wojny z bolszewikami. Mianowany podpułkownikiem kawalerii, został dowódcą VIII brygady jazdy, a następnie pełnił obowiązki dowódcy II dywizji jazdy. Po raz kolejny dał się poznać jako świetny oficer - „bardzo odważny, świeci przykładem w najkrytyczniejszych chwilach, nadzwyczaj lubiany przez podwładnych”, jak ocenił „Grzmota” generał Juliusz Rómmel.

W październiku 1921 roku Stanisław Grzmot-Skotnicki został głównym instruktorem w Centrum Wyszkolenia Kawalerii w Grudziądzu. Po otrzymaniu stopnia pułkownika objął w czerwcu 1924 roku dowództwo 15. pułku ułanów. W styczniu 1930 r. awansował do stopnia generała brygady. W maju 1937 r. przeniesiono go na stanowisko dowódcy Pomorskiej Brygady Kawalerii. W 1939 roku podczas Kampanii Wrześniowej gen. Grzmot-Skotnicki dowodził Grupą Operacyjną „Czersk”, w skład której wchodziła jego Pomorska Brygada Kawalerii. Oddziały GO skierowały się w stronę Bydgoszczy stacjonując po drodze potyczki z Niemcami - nad Bzurą, pod Kutnem, w okolicy Sochaczewa, pod Brochowem i Witkowicami. Generał Skotnicki przez cały czas walk przebywał na pierwszej linii frontu. 18 września został ciężko ranny w walce pod Tułowicami, zmarł następnego dnia. Po wojnie prochy generała zostały przewiezione na Cmentarz Wojskowy na warszawskich Powązkach.

## Poznaj świętokrzyskie zakątki

## Maleniec



To kolejny znany obiekt przemysłowy na szlaku zabytków techniki naszego regionu. Niedaleko Końskich, nad rzeką Czarną, zlokalizowany jest zabytkowy zespół walcowni i gwoździarni posia-

dający już ponad 200-letnią historię.

Zakład założony został w 1784 r. przez kasztelana łukowskiego Jacka Jezierskiego, jednego z najbardziej czynnych w tamtym okresie przemysłowców polskich. Kupił on dobra malenieckie, posiadające bogate złoża rudy, i Miedzierzę, gdzie był już wielki piec. W 1794 r. spiętrzył wody rzeki Czarniej, tworząc staw o pow. 16 ha (który miał zasilać koła wodne zakładów) i wybudował w Maleńcu młyn, tartak, drutarnię oraz fryzernię. Celem Jezierskiego było wykorzystanie rodzimych zasobów surowców i uniezależnienie od importu.

Zbudowana tu fryszernia była na ówczesne czasy nowoczesnym zakładem metalurgicznym, w którym odbywały się procesy świeżenia surowki żelaza przez utlenianie zawartego w nim węgla i innych domieszek i następnego przekuwania na stal. Wytwarzano dobrej jakości sztaby, druty, topory, siekiery, żelazne naczynia stołowe i narzędzia gospodarcze. W 1787 roku zakłady w Maleńcu wizytował król Stanisław August Poniatowski. Szczegółowy opis tej wizyty zamieścił w dzienniku królewskim towarzyszący mu w podróży Adam Naruszewicz.

W 1800 roku Jezierski sprzedał dobra księciu Karolowi Hessen-Darmstadt. Nowy właściciel skupił się wyłącznie na czerpaniu zysku z zakładu i nie starał się go modernizować. Kolejnym właścicielem Maleńca został w 1824 roku Tadeusz Bocheński, jeden z najbogatszych ziemian w ówczesnej guberni radomskiej. Oprócz Maleńca, w skład zakupionych dóbr wchodziły też: Miedzierza, Cieklińsko i Ruda Maleniecka. Bocheński rozbudował i unowocześnił swoje zakłady - wybudował dwa nowe wielkie piece w Miedzierzy i Cieklińsku oraz pudlingarnię i walcownię w Rudzie Malenieckiej. W Maleńcu pracowały: topornia, fryzownia i cztery fryszarki. W 1837 roku powstała walcownia blachy wykorzystująca energię wodną.

Kolejny właściciel, Feliks Wielogłowski, przeprowadził trzeci etap modernizacji, wprowadzając w latach siedemdziesiątych maszyny do produkcji łopat i szpadli. Od połowy XIX wieku zakłady metalurgiczne Zagłębia Staropolskiego przeżywały kryzys. Zaczęto wówczas stosować nowe technologie wytopu żelaza, a stare metody produkcji stawały się nieopłacalne. Właściciele Maleńca, dzięki taniej sile roboczej, utrzymali zakład w ciągłym ruchu praktycznie aż do 1945 roku. W 1946 roku został on upaństwowiony. Do listopada 1961 roku trwała nieprzerwanie produkcja oparta na zabytkowych maszynach i według starych technologii walcowania. Produkowano tu głównie gwoździe, łopaty, szpadle i okucia okienne. W 1967 roku zakład w Maleńcu uznany został za zabytek techniki.

Więcej - <http://maleniec.powiat.konskie.pl>

## Warto przeczytać

## Mózg, umysł, świadomość. Poznać i zrozumieć człowieka.



„Mózg nie prezentuje się zbyt okazale... ale to właśnie on odpowiada nawet za narkotyczne wizje i obcowanie z duchami zmarłych”.

Tym razem trochę naukowych ciekawostek. Eklektyzm naukowy. Rodem z Focusa. W niebanalny, niezwykle sposób przedstawione tajemnice natury, nie tylko ludzkiej, ale głównie i jej możliwej do zmiany wnętrza. Odślanianie meandrów ludzkiej psychiki.

Dlaczego kłamiemy, skąd rozchwianie emocjonalne i poznawcze młodych ludzi, jakie są źródła dyskalkulii. W jednej pozycji szereg niezwykle hipotecznych odkryć, twierdzeń, szereg zwyczajnych miejsc, spraw, zjawisk, obiektów przedstawionych w sposób niebanalny. Natura - flora - fauna - człowiek. Taki na przykład tatarak, dobrze znany, ale czy jako roślina eteryczna, halucynogenna wywołująca utratę pamięci, dezorientację? Albo wodny grzebień - niezwykle podniecający, przeciwbólowy. A zwierzęta? Taka ropucha szara, niby szara, a psychoaktywna. Wyciągi, ingrediencje fauny i flory potrafią zmieniać człowieka. Co więc czyni nas ludźmi

w wymiarze emocjonalno-społecznym?

Zmierzmy się ze stwierdzeniem, że „nastolatki bywają agresywne i bezmyślne, ponieważ w ich mózgu trwa generalny remont tego, co odpowiada za zdrowy rozsądek”. Agresja i burza hormonalna to tylko zmiana substancji białej mózgu i brak osłonek dendrytów (takich odbiorników), więc impulsy z mózgu przekazywane są wolniej. Tak więc wszystko tkwi w budowie i chemii naszego ciała. Przejdźmy do uczuć wyższych - miłość, pożądanie, nirwana, uzależnienie, opanowanie. Wielkie słowa, mocne uczucia, poeci, filozofowie, natura ludzka, kondycja psychiczna - to tylko kropelka związku chemicznego, która zmienia pracę mózgu. W tej koncepcji nasza cywilizacja zawieszona jest na 9 aminokwasach odpowiadających za wszystko co robimy, myślimy, czujemy. Może więc naszej wyjątkowości należy szukać w naszej wrażliwości artystycznej, naszych wrażeniach estetycznych. Niestety - za kolory odpowiedzialny jest chromosom X, np. mężczyźni mają tylko jeden i dlatego rozróżniają mniej kolorów. A co ze złamanym sercem, nieszczęśliwą miłością. To podobno tylko melatonina. Podobno.

Bożentyna Pałka-Koruba  
Wojewoda Świętokrzyski



## Warto posłuchać

## Chęcińskie perełki

I oto znalazłam muzyczną perełkę, dosłownie „pod nosem” - chęciński szkolny chór „Cantata”! Miałam przyjemność być zarówno na ich styczniowym koncercie „Bezdomna kolęda”, gdzie towarzyszyli w kolędowaniu znanemu z Piwnicy pod Baranami Piotrowi „Kubie” Kubowiczowi, jak i na jednej z ich prób. I muszę przyznać, że zarówno na scenie, jak i poza nią prezentują się wyśmienicie. Piękne głosy, których nie powstydziliby się niejeden profesjonalny śpiewak.



Słuch absolutny, który pozwala śpiewać wspólnie, lecz zarazem wiele linii melodycznych. Świetny warsztat i to mimo tego, iż niedługo szkolony. Wreszcie młodość, co z jednej strony dodaje występom energii i świeżości, zaś z drugiej - skłania do zastanowienia się, co z nich jeszcze w przyszłości może „wyrósnąć”, kto wykorzysta swoją szansę?

Ale od początku. Chór „Cantata” założony został w 2007 r. przez panią Edytę Bobryk - dyplomowanego nauczyciela muzyki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Chęcinach, która - co widać już na pierwszy rzut oka - nieustannie dba o to, by utrzymywał on bardzo wysoki poziom artystycznej ekspresji. Tworzą go uczniowie Gimnazjum im. Kacpra Fotygi w tejże miejscowości. Aktualnie liczy on 31 uczniów - 27 dziewcząt oraz 4 chłopców.

Chórzyści regularnie spotykają się, aby pod okiem pani Edyty (która - co warto wiedzieć - od sześciu lat współpracuje z chórem Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, biorąc udział w nagraniu oratoriów Piotra Rubika czy też Bartłomieja Gliniaka) poznawać i rozwijać swoje umiejętności wokalne. Chór wykonuje bardzo różnicowany repertuar - począwszy od piosenek szkolnych, przez pieśni patriotyczne i religijne, aż po muzykę gospel oraz klasyczną. Serdeczna atmosfera, jaka tu panuje, nie pozwala zapomnieć o sobie absolwentom, którzy gościnnie już, ale z tą samą pasją, biorą udział

w próbach i występach.

Na rezultaty ciężkiej, choć - jak sądzę - przyjemnej pracy, nie trzeba długo czekać. „Cantata” bierze udział w rozlicznych festiwalach i przeglądach, przygotowuje oprawę muzyczną do wszystkich uroczystości szkolnych i gminnych, a także reprezentuje szkołę na zewnątrz, podczas imprez powiatowych i wojewódzkich. Poprzez udział w uroczystościach kulturalnych stale współpracuje m.in. z Urzędem Gminy i Miasta Chęciny, Starostwem Powiatowym, Świętokrzyskim Urzędem Wojewódzkim, Regionalnym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji Zabytków w Kielcach, Domem Pomocy Społecznej w Zgórsku oraz licznymi domami kultury i lokalną parafią. Co jest jednak najistotniejsze z perspektywy potencjalnych widzów - rocznie daje od 30 do 40 koncertów.

Do największych osiągnięć artystycznych tych młodych ludzi zaliczyć należy przede wszystkim wspomniany już wyżej koncert „Bezdomna kolęda”, koncert beatyfikacyjny „Jak wartownik, co winnicy strzeże...” (wraz z artystami Piwnicy pod Baranami) w klasztorze na Św. Krzyżu oraz nagranie wraz z Łukaszem Mojeckim singla (oraz teledysku) z bożonarodzeniowym utworem „Bo to święta...”, który nadawany był przez 42 stacje radiowe w całej Polsce oraz telewizji z Grupy Polsat. Ponadto „Cantata” reprezentował również województwo świętokrzyskie podczas Młodzieżowego Szczytu Klimatycznego w ramach Targów Ekologicznych w Poznaniu oraz uzyskał wyróżnienie na VI Wojewódzkim Festiwalu Pieśni Wielkopostnych.

Z uwagi na okres, w który właśnie wkroczyliśmy, zwłaszcza na tę ostatnią nagrodę warto zwrócić uwagę i rozejrzeć się, czy gdzieś w okolicy chęciński szkolny chór nie będzie koncertował z wielkopostnym repertuarem. Jeżeli tak - gorąco zachęcam, aby się na taki występ wybrać. Naprawdę warto! Tym, którzy nie będą mieć ku temu okazji, proponuję odwiedzić serwisu YouTube.

Beata Oczkowicz  
Wicewojewoda Świętokrzyski



## Co, gdzie, kiedy?

### „Kibice”

26 marca, godz. 18

Miejsce: sala widowiskowa kina „Etiuda”, MCK w Ostrowcu Świętokrzyskim, Al. 3 Maja 8

Informacje: 41 247 65 80

Spektakl, grany w ramach tegorocznych Ostrowieckich Prezentacji Teatralnych, oparty jest na sztuce bułgarskiego komediopisarza Elina Rachnewa. Dwaj mężczyźni w średnim wieku są zagorzałymi zwolennikami futbolu i przez jego pryzmat postrzegają rzeczywistość. Sztuka obfituje w zabawne sytuacje, bohaterowie wszystkie spotykające ich w życiu wydarzenia porównują do wydarzeń na boisku piłkarskim. W rolach głównych wystąpią Cezary Morawski i Tomasz Mędrzak.

### Bitwa o Kielce - rekonstrukcja

24 – 25 marca, sobota (godz. 10), niedziela (godz. 10)

Miejsce: Kadzielnia

Informacje: [www.grh4ppl.yoyo.pl](http://www.grh4ppl.yoyo.pl)

Grupa Rekonstrukcji Historycznej 4. Pułku Piechoty Legionów zaprasza po raz czwarty na Odprawę Kieleckiej Zmiany na Westerplatte. To właśnie z Kielc, w marcu 1939 roku, wyjechało 68 żołnierzy na służbę wartowniczą na terenie wojskowej składnicy tranzytowej na Westerplatte. W programie m. in. - sobota: godz. 10 – manewry, zbiórka przed bramą historycznych koszar 4. Pułku Piechoty Legionów na Bukówce; niedziela: godz. 10 - apel przed pomnikiem Czynu Legionowego, godz. 12 - przemarsz na Kadzielnię, godz. 13:30 - inscenizacja obrony Kielc z dnia 5 września 1939 r., godz. 15. 40 – defilada. W inscenizacji weźmie udział ponad 200 rekonstruktorów, czołg, samochody pancerne, ciężarówki i motocykle. Więcej informacji na stronie internetowej organizatorów.

### „Carmen”

27 marca, wtorek godz. 18.30

Miejsce: Filharmonia Świętokrzyska, ul. Żeromskiego 12

Informacje: 41 365 54 93

Filharmonia Świętokrzyska zaprasza na jedną z najbardziej znanych światowych oper, „Carmen” Georges’a Bizeta. Zaśpiewają: Renata Drozd (sopran), Beatriz Blanco (mezzosopran), Ryszard Wróblewski (tenor), Zbigniew Macias (bas) oraz Chór Fermata. Wystąpi również Orkiestra Symfoniczna FŚ pod batutą Jacka Rogali.

### „Kasi Gärtner - przyjaciele”

29 marca, czwartek godz. 18

Miejsce: Hala Widowiskowo-Sportowa w Kielcach, ul. Żytnia 1

Informacje: 41 361 38 54, [info@koncerty.kielce.pl](mailto:info@koncerty.kielce.pl)

Wszystkich ludzi dobrej woli zapraszamy na koncert charytatywny „Kasi Gärtner - przyjaciele”. Dochód z imprezy zostanie przekazany na pomoc kompozytorce, która w pożarze straciła dorobek całego życia. Na scenie wystąpią m. in. Halina Frąckowiak, Zbigniew Wodecki, Trubadurzy, Ryszard Poznakowski i Poznakowski Band, Andrzej Rybiński, Bronisław Opałko, Janusz Laskowski, Mafia oraz Bartek Gärtner i Elwira Sibiga. Koncert poprowadzi dziennikarka muzyczna Maria Szablowska. Bilety można kupować w Hali Widowiskowo-Sportowej (ul. Żytnia 1), Polskim Biurze Podróży „Orbis” (ul. Sienkiewicza 26), Biurze Turystycznym „Abex” (ul. Sienkiewicza 10) oraz w siedzibie Agencji artystycznej „Ewa-K” (ul. Warszawska 161/25).

## Przepisy kulinarne



### Barszcz wielkanocny

#### Składniki:

1 golonka (ok. 1 kg), 200 g wędzonych żeberek lub wędzonego boczku, 4 łyżki śmietany 36%, 400 g białej kielbasy, 6 jajek, ok. 1-1,5 szklanki żuru (zakwasu), liść laurowy, ziele angielskie, przyprawy do smaku.

#### Sposób przyrządzenia:

Golonkę i boczek wrzucić do wody, ugotować do miękkości (boczek gotować ok. 1 godz., golonkę ok. 3 godz.) i wyjąć z wywaru. Włożyć białą kielbasę. Następnie mieszając wsypać tyle żuru, aby zupa była odpowiednio kwaśna. Zagotować. Dodać śmietanę i obraną ze skóry, pokrojoną w kostkę golonkę. Podawać z kielbasą i jajkiem na twardo.

### Biała kielbasa w piwnym sosie

#### Składniki:

1 kg białej kielbasy, 0,5 l jasnego piwa, 0,5 l wody, 2 cebule, 2 łyżki masła, 1 łyżka mąki, 1 łyżka octu, 1 łyżka karmelu, sól, cukier do smaku

#### Sposób przygotowania:

#### Sposób przyrządzenia:

Kielbasę włożyć do wysokiego rondla i zalać gorącym piwem wymieszanym z wodą. Obraną i umytą cebulę pokroić w plasterki i także włożyć do rondla. Gotować na małym ogniu 20 min. Przygotować sos z karmelem: zrobić jasną zasmażkę z 2 łyżek masła i łyżki mąki, rozprowadzić ją wywarem z kielbasy, dodać ocet i karmel (1 łyżkę cukru podsmażoną na suchej patelni na słomkowy kolor i rozprowadzoną kilkoma łyżkami wody). Sos doprawić solą i cukrem. Ugotowaną kielbasę wyjąć z wywaru i zalać gorącym sosem.

### Jaja w sosie szczypiorkowym

#### Składniki:

4 jajka na twardo, 1-2 łyżki siekanego szczypiorku, pół szklanki śmietany, żółtko (surowe lub gotowane), sól, cukier, cytryna i nieco musztardy do smaku.

#### Sposób przyrządzenia:

Jajka obrać, przekroić wzdłuż na pół i ułożyć na półmisku. Żółtko rozetrzeć z musztardą i cukrem na jednolitą masę. Pod koniec dodawać po trochu śmietanę. Wymieszać sos ze szczypiorkiem i doprawić do smaku solą, cukrem i cytryną. Sosem polać jajka.

### Rolada ziołowo-czosnkowa

#### Składniki:

1 kg niezbyt tłustego surowego boczku, łyżeczka soli, 6-7 ząbków czosnku, pieprz, po 1/3 łyżeczki majeranku, bazylii, cząbrku, mięty i szałwii, 0,5 łyżki smalcu.

#### Sposób przyrządzenia:

Utarty z solą czosnek zmieszać z ziołami i pieprzem. Umyty i dokładnie osuszony boczek natrzeć mieszaniną ziół, mocno zwinąć, owiązać grubą bawełnianą nicią i zostawić na noc w chłodnym miejscu. W rondlu rozgrzać tłuszcz, zrumienić boczek ze wszystkich stron. Naczynie, w którym marynował się boczek, spłukać wodą i podlać nim boczek. Dusić na małym ogniu ok. 90 min. pod przykryciem, od czasu do czasu podlewając łyżką zimnej wody, aby się nie przypalił. Upieczony boczek wyłożyć na talerz, podlać sosem spod duszenia, zostawić do ostygnięcia. Podawać na zimno